

Posudok k habilitačnej práci Ing. Vladimíra Šagáta, PhD. na tému „Kontrolný systém v manažmente regionálnej samosprávy SR -vybrané problémy“

Posudok bol spracovaný na základe menovania za oponenta Vedeckou radou Fakulty manažmentu PU v Prešove, dňa 28. septembra 2021.

1.Odbor habilitácie

Téma habilitačnej práce, doterajšia pedagogická, vedeckovýskumná a odborná činnosť Ing. Vladimíra Šagáta, PhD. bola v odbore manažment, resp. ekonomika verejných organizácií. Z pohľadu profilácie habilitanta, oblasť kontroly ako súčasti managementu verejných organizácií (v podmienkach vyšších územných celkov v SR) predurčuje opodstatnenosť jeho konania v odbore HIK 3.3.15 manažment.

2. Celkové spracovanie problematiky habilitačnej práce

Habilitačná práca sa zameriava na aktuálne vybrané problémy implementácie kontrolného systému v manažmente regionálnej samosprávy na Slovensku. S cieľom zvyšovania výkonnosti vo verejnom sektore SR, kladie habilitačná práca dôraz na funkcionality regionálnej samosprávy v rámci rozsahu plnenia svojich zákonných pôsobností. Komplexnosť chápe predovšetkým z hľadiska výkonnosti pre zavedenie „účinných“ vonkajších a vnútorných kontrolných mechanizmov v slovenskej kontrolnej praxi v podmienkach ôsmich vyšších územných celkov v SR. Využíva pritom medzinárodné kontrolné štandardy INTOSAI a národnú legislatívu pre kontrolu a audit. Okrem kľúčových zistení funkcionality kontrolného systému, prezentuje aj nový a jedinečný systémový prístup pre prepájanie nových prvkov riadenia kontroly v systéme manažmentu regionálnej samosprávy v súlade s koncepciou riadenia v EÚ (New governance).

Cieľom habilitačnej práce bolo využitím vlastnej metodiky habilitanta preskúmať funkcionality kontrolného systému ako súčasti manažmentu regionálnej samosprávy na Slovensku. Išlo o jej dve zložky, vonkajšiu a vnútornú kontrolu. Pre naplnenie cieľa bol použitý dlhoročný výskum habilitanta za roky 2002-2009 na vzorke všetkých ôsmich samosprávnych krajov. Využíva pritom vlastnú metodiku založenú na unikátnych dátach z vykonaných vonkajších a vnútorných kontrol vychádzajúcich z platnej a záväznej legislatívy, implementovaných štandardov INTOSAI ako aj príkladov dobrej praxe z vyspelých krajín EÚ. Na ich základe preskúmava vplyv rozhodujúcich determinantov na existujúci kontrolný systém regionálnej samosprávy. Navrhuje opatrenia pre kvalitatívnu zmenu kontrolného systému ako súčasti manažmentu regionálnej samosprávy v SR. Správnosť a relevantnosť realizovaného postupu potvrdzuje aj skutočnosť, že ide o erudovanú osobu s dlhoročnými praktickými odbornými skúsenosťami pre oblasť inovácií kontroly a regulácie na rozdielnych úrovniach verejných organizácií, čo mi je aj osobne známe.

3.Aplikované metódy a metodika práce

Z hľadiska metodiky spracovania habilitačnej práce je jej štruktúra štandardná, zodpovedajúca požiadavkám na tento typ kvalifikačnej práce, t. j. teoretické východiská skúmanej problematiky (vymedzenie a typológia kontroly a auditu, vecná a procesná charakteristika vonkajšej a vnútornej kontroly), metodika práce, analýza cieľov, determinantov kontrolného systému a výkonu kontroly regionálnej samosprávy), závery výskumu kontrolného systému a návrh opatrení na kvalitatívnu zmenu kontrolného systému a povinné prílohy.

V teoretickej časti práce (aj keď sa to v texte vyskytuje) mohla byť prehľadnejšie vyzdvihnutá problematika „new governance“, keďže systém stratégie New public managementu predpokladá decentralizovanejšiu kontrolu zdrojov, silné zameranie na finančnú kontrolu, hodnotu za peniaze a zvyšovanie efektívnosti. Viac by sa umocnilo prepojenie medzi teoretickou a analytickou časťou habilitačnej práce, práve v oblasti kontroly ako kľúčovej súčasti manažmentu verejnej organizácie (v podmienkach VÚC) v nadväznosti na skúmané problémy kontrolného systému v manažmente regionálnej samosprávy SR.

V habilitačnej práci je vhodne formulovaný objekt, predmet skúmania a výskumná otázka. Vzhľadom na to, že rozsah práce je pomerne veľký na tento typ kvalifikačných prác (184 s. plus prílohy), z hľadiska jej prehľadnosti by určite v rámci jednotlivých kapitol pomohlo systematické zhrnutie kľúčových zistení, keďže jej obsahové spracovanie je pomerne na vysokej úrovni. Kvôli prehľadnosti, zvýraznením jej syntetickej časti by sa prehľadnejšie prepojila časť získaných výsledkov funkcionality systémov vonkajšej a vnútornej kontroly v SR a dosiahnutých záverov výskumu kontrolného systému na regionálnej úrovni samospráv, aj v nadväznosti na návrhovú a odporúčaciu časť, vrátane diskusie.

Text práce je použiteľný v pedagogickom procese, najmä pre III. stupeň vzdelávania v jej špecializovaných predmetoch.

4.Prínosy pre vedu, prax a pedagogiku

Habilitačná práca podáva ucelený obraz o súčasných problémoch kontrolného systému regionálnej samosprávy SR a navrhuje ich efektívne a účinné riešenie. Prínosom pre pedagogiku je metodicky na vysokej úrovni spracovaná oblasť manažmentu organizácií vo verejnom sektore s využitím prvkov nového európskeho administratívneho priestoru (New governance). Aj z tohto pohľadu sú prínosy pre prax jednoznačné.

5. Otázky k práci

1. V ktorých kľúčových oblastiach manažmentu regionálnej samosprávy vidíte reálny priestor pre uplatňovanie nových prvkov riadenia v systéme manažmentu regionálnej samosprávy v súlade s koncepciou riadenia v EÚ (New governance) v súčasnosti?
2. Do akej miery je podľa Vášho názoru možné eliminovať negatívny vplyv politických cyklov a verejnej voľby, ktoré uvádzate ako významné príčiny súčasnej nízkej funkčnosti v manažmente kontrolného systému v regionálnej samospráve SR?
3. V návrhovej časti práce navrhujete viaceré zmeny v činnosti NKÚ SR vo vzťahu k manažmentu kontroly v regionálnej samospráve SR. Aké sú podľa Vášho názoru rozhodujúce kroky a reálne možnosti progresívnej kvalitatívnej zmeny v činnosti tejto inštitúcie?

6. Záverečné hodnotenie

Práca spĺňa požiadavky kladené na habilitačné práce. Na základe posúdenia jej kvality, **odporúčam** habilitačnú prácu k obhajobe pred vedeckou radou Fakulty Manažmentu PU v Prešove a po jej úspešnom priebehu navrhujem menovať Ing. Vladimíra Šagáta, PhD. docentom v odbore 3.3.15 Manažment.

Banská Bystrica, 07.10.2021

doc. Ing. Peter Pisár, PhD.
Ekonomická fakulta UMB v Banskej Bystrici